

חשיבות הבהירות והגבולות להבנית מרחב חינוכי מכיל

מפגש מס' 2

15.12.22

אחריות המורה

- הבהירות בקשר לאחריות המורה מספקת את הקרקע הבטוחה לתהליך חינוכי.
- נותנת הצדקה וראציונליות לגבולות אותם אתן/ם מציבות.
- לפחות יבינו שאתם מנסים.

תחומי אחריות אפשריים

- שוויון

למשאב בהקשר של זכות הדיבור או שימוש

- מוגנות

אלימות מילולית, בריונות.

תחומים בהם ניתן לחדד את הגבולות

- סילבוס - הסבר על בחירת המאמרים, הסבר על אופי היחסים עם המורה ועל מהלך הקורס.
- הבנית השיח בכיתה עד כמה שניתן. ביחוד בנושאים שנויים במחלוקת.
- אופן התקשורת עם המורה
- ארגון פעילות מסכמת/הצגת פרויקטי גמר - להבהיר את כל השלבים, מדרך חלוקת חללי התצוגה ועד הרציונל ואופן הפידבק.

הצעה להבנית דיון בכיתה

1. הגדרת נושא הדיון.
2. הסבר הרקע לנושא ורציונל מדוע הוא חשוב. כאן אפשר לדחות הערות ביניים.
3. איסוף דעות שונות מהכיתה. כאן המורה יכול/ה להוסיף את דעתו או דעות שלא הוזכרו.
4. שיקוף סתירות בין דעות שונות או נקודות מענינות לדיון.
5. בשלב זה אפשר לקיים דיון פתוח בניהול המורה.
6. סיכום הדיון על ידי המורה והארת נקודה או שתיים שלמדנו.

יחס בין
חברי/ות בסגל

ניכור---התנערות---קוליגליות---סולידריות

אפשרויות לשינוי בשיעור מתמטיקה

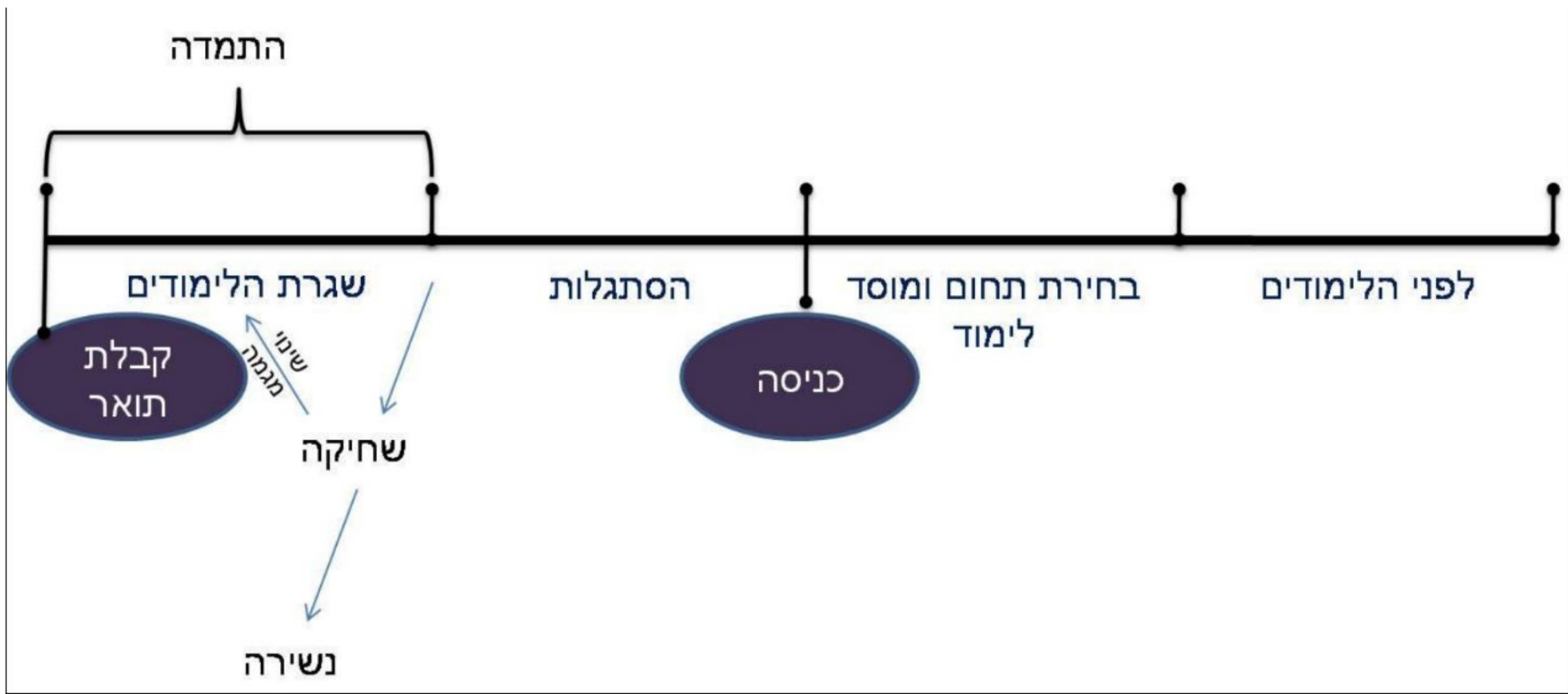
- קריאה ביקורתית של ספרי הלימוד וחברות העבודה.
- שכתוב ויצירה על בסיס חומרי ההוראה הקיימים.
- לימוד מתמטיקה בהקשר תרבותי והיסטורי ויחסי הכוח שבתוכם.
- למידה שיתופית בקהילה .

איך נמדדת השתלבות בהשכלה גבוהה?

- כניסה (enrollment): מספר אבני דרך בתהליך ההשתלבות המהווים תוצרים של השלבים השונים, שמביאים לכניסה למערכת.
- הסתגלות (Adjustment)
- התמדה (persistence): ככל שיחסי הגומלין בין התלמיד, על נתוני הרקע האישיים שלו, לבין סביבתו האקדמית והחברתית יהיו טובים יותר, כך נטייתו להתמיד בלימודיו תהיה גבוהה יותר
- שחיקה (attrition)
- קבלת תואר
- שאיפות עתידיות
- נשירה

החשיבות של שנה א

ההיבטים האישיים של תהליך ההשתלבות משתקפים בעיקר בשנת הלימודים הראשונה. שנה זו, ובמיוחד תחילתה, מסמנת תקופת מעבר והסתגלות לא רק למוסד לימודים חדש ולצורת לימוד חדשה, אלא במקרים רבים גם לחיים עצמאיים מחוץ לבית ההורים, לעיר חדשה, למעגל חברתי חדש ועוד.

האתגרים של הסטודנטים הערבים-הפלסטינים

- שפה: הסטודנטים הערבים מגיעים ללימודים גבוהים בה שפת ההוראה ושפת הקריאה אינן השפות הראשונות שלהם, והם נדרשים להסתגל במהירות לאתגר כפול – הן להבנת ההרצאות המתנהלות בעברית וסיכומן, והן לקריאת והבנת המאמרים האקדמיים בעברית ובאנגלית
- השוני בין שיטות ההוראה ובמיומנות למידה בחינוך הערבי: באופן כללי, שיטת ההוראה אינה מעודדת דפוסי חשיבה ביקורתיים ועצמאיים
- התלות ההדדית בתוך המשפחה הגרעינית ובין חברי המשפחה המורחבת

השפעות על תחושת ההסתגלות של הסטודנטים הערבים

- מקומה של התרבות הערבית-הפלסטינית בקמפוס:
קיום לוחות שנה ויומנים הכוללים חגים וימי ציון של החברה הערבית-פלסטינית;
שימוש במרכיבים מהתרבות הערבית בטקסים רשמיים ובפעילות של אגודת
הסטודנטים; ייצוג של התרבות הערבית-פלסטינית במסדרונות הקמפוס באמצעים
וויזואליים (שונים) תמונות, פסלים וכד' (, ציון ימי חג וימי ציון של החברה הערבית-
פלסטינית באמצעות ארועים מתוכננים ברחבי הקמפוס.

הייצוג השפתי הלשוני:

- הוצאת טפסים רשמיים בערבית; מכרזי עבודה בערבית; פרסומים ומחקרים בשפה הערבית; שפות-השילוט ברחבי המוסד; קיום שיעורי תגבור בערבית לקורסים הנלמדים; קיומם של קורסים והרצאות בערבית או קורסים דו לשוניים, קיומה של השפה הערבית במרחב הוויזואלי של המעונות, מרכזי הספורט ומרכזי הסטודנטים.
- התבונה העיקרית העולה מן הספרות הבוחנת את הארגון האקדמי היא שהמוסדות מותאמים באופנים רבים לסטודנטים חברי קבוצת הרוב, עובדה רבת משמעות היוצרת "אקלים קריר" עבור קבוצות מיעוט

השפעות על
תחושת
ההסתגלות
של
הסטודנטים
הערבים

• מקומה של שפת המיעוט רגיש וטעון פוליטית, משום שהמיעוט תלוי ברצונו של הרוב ליצור מערכות ממוסדות המשמרות את שפתו. הזכות לשימור השפה נחשבת כזכות קיבוצית. זכויות קיבוציות הן זכויות שתכליתן "לסייע לבני קבוצת המיעוט להגן על עצמם, וכן לשמר את זהותם כקבוצה עצמאית ולפתחה.

• תרבותה של קבוצת המיעוט פעמים רבות שקופה במרחב "הלבן". התרבות "הלבנה" מומשגת כתרבות ניטרלית, התרבות של "כולם", המייתרת את הצורך להנכיח תרבויות נוספות.

מוסדות ההשכלה הגבוהה אינם מנותקים מן ההקשר החברתי הרחב שבו הם נטועים. קונפליקטים ומתחים בין יהודים וערבים-פלסטינים מחוץ לכותלי האוניברסיטאות מועתקים לקמפוסים, ומשפיעים על מערכת היחסים בין סטודנטים יהודים וסטודנטים ערבים-פלסטינים ואף בין סטודנטים ערבים-פלסטינים לבין הסגל המנהלי והאקדמי, שרוב עובדיו יהודים

מקורות

- עבודות תיזה "השתלבות סטודנטים ערבים במערכת ההשכלה הגבוהה הישראלית":

https://public-policy.huji.ac.il/sites/default/files/public-policy/files/ayalahendin_thesis.pdf

- דוח של סיכוי: נוכחות נפקדות הקמפוס הישראלי ויחסו אל השפה והתרבות הערבית - תמונת מצב.

https://sikkuy-aufoq.org.il/wp-content/uploads/2014/12/present-yet-absent_internet_heb.pdf